เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา

ปีที่ 14 ฉบับที่ 153 ประจำเดือนพฤษภาคม 2558

Research and Development Newsletter

- การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิรูปประเทศไทย
- จริยธรรมในวิชาชีพครู
- การปรับตัวของราชการไทยในประชาคมอาเซียน

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา

Research and Development Newsletter

ปีที่ 14 ฉบับที่ 153

ประจำเดือน พฤษภาคม 2558

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารด้านการวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่บุคคลในวงงานรัฐสภา อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติ

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา
สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 0 2244 2067–8
โทรสาร 0 2244 2062

ที่ปรึกษา

นายอภิชาติ คำทอง
รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นางอรวรรณ พันธุ์เปรื่อง
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นางสาวอุษา โฆษิตตระกูล
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานวิจัยและพัฒนา

บรรณาธิการ

นายจันทมร สีหาบุญลี

กองบรรณาธิการ

นางสิวาพร	สุขเอียด
นายฐากูร	จุลินทร
นางสาวนารีลักษณ์	ศิริวรรณ
นายสิฐสร	กระแสร์สุนทร
นางสาวปิยะวรรณ	ปานโต
นางสาววิมลรักษ์	ศานติธรรม
นางสาวปรียวรรณ	สุวรรณสูนย์
นางสาวอัญชลี	จวงจันทร์

ฝ่ายจัดพิมพ์

นางสาวธณัฐดา	หาเรือนศรี
นางณัฐชานันท์	หนูทองอินทร์

ฝ่ายเผยแพร่

นางภัคกัญญา	มากท้องไทร
นางสาวนวลละออง	พรแก้ว

บทบรรณาธิการ

ตามแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ต้องจัดทำร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายใน 120 วัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็นหรือข้อเสนอแนะจากสภาปฏิรูปแห่งชาติ (มาตรา 34) แล้วเสนอต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 10 วัน นับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญ (มาตรา 36) เมื่อปลายเดือนเมษายน 2558 ที่ผ่านมา สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) ได้ประชุมพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะอย่างกว้างขวางและขณะนี้อยู่ในระหว่างการรวบรวมประเด็น เพื่อยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อประธานคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ สปช. เสร็จสิ้นการพิจารณา (มาตรา 36) คณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาคำขอแก้ไขเพิ่มเติมภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ครบกำหนดยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติม (มาตรา 37) ซึ่งจะสิ้นสุดภายในวันที่ 23 กรกฎาคม 2558 การจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับถาวรตามแนวทางข้างต้นนั้น เป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญและสภาปฏิรูปแห่งชาติที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้การจัดทำรัฐธรรมนูญครั้งนี้บรรลุตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูป สำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในฐานะฝ่ายเลขานุการและเป็นผู้มีบทบาทสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการปฏิรูปครั้งนี้ โดยสนับสนุนข้อมูลด้านวิชาการที่ดำเนินการจัดทำอย่างต่อเนื่องโดยกลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ เป็นจุลสารประจำเดือนคือ เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา

สำหรับเนื้อหาสาระฉบับประจำเดือนพฤษภาคม 2558 นี้ ยังคงเข้มข้นด้วยสาระวิชาการที่นำเสนอภายในคอลัมน์ประจำฉบับ **รอบด้านงานสภา** นำเสนอให้เห็นถึงบางส่วนของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมปฏิรูปประเทศไทยในฐานะผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย **บทความวิจัย** สะท้อนให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของคนเมืองกับการรับประทานอาหารที่ไม่เหมาะสมกับการสร้างเสริมสุขภาพภาวะที่ดีเพียงพอที่ต้องได้รับการรณรงค์ให้คนเมืองตระหนักรู้ถึงผลกระทบของการรับประทานอาหารที่มากเกินความจำเป็นต่อร่างกาย **งานวิจัยและพัฒนา** เป็นผลงานจากการวิจัยของนักวิชาการจาก 2 ด้านคือ จริยธรรมในวิชาชีพครู เพื่อนำเสนอถึงความสำคัญของจริยธรรมในวิชาชีพครู ที่ครูผู้ทำหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนและปลูกฝังค่านิยมอันดีงามของสังคมให้กับเยาวชนจะต้องมีมาตรฐานทางจริยธรรมที่สอดคล้องตรงกันทั่วประเทศ วิจัยโดย ธัญลักษณ์ รุจิภักดิ์ และคณะ เรื่องที่สอง เป็นด้านการพัฒนาชุมชนคือ กระบวนทัศน์พัฒนาการสร้างชุมชนและเมืองโดยภาคประชาชน การพัฒนาสังคมต้องเริ่มต้นจากชุมชนที่มีความเข้าใจทั้งรูปแบบหรือวิธีการของแต่ละชุมชนที่ใช้เป็นหลักการสำคัญในการพัฒนาชุมชนของตนเองก่อนนำไปสู่การพัฒนาสังคมโดยองค์รวมได้ วิจัยโดย รศ.ดร.ฉวีวรรณ เด่นไพบูลย์ สำหรับ **บทความที่น่าสนใจ** เป็นการนำเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการปรับตัวของข้าราชการไทยในประชาคมอาเซียน ที่ทุกภาคส่วนในสังคมต้องปรับตัวโดยเฉพาะภาครัฐซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารด้านนโยบายของรัฐบาลที่จะต้องปรับตัวให้มีบุคลิกอาเซียนคือ รอบรู้ความเป็นอาเซียนในทุกมิติ และปิดท้ายฉบับนี้ด้วย **รอบโลกวิจัย** ที่ว่าด้วยอานุภาพแห่งรัก เพื่อบอกเตือนให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของคำว่า รักและอานุภาพแห่งรัก ที่สร้างความร่มเย็นและความสงบสุขสามัคคีของตนเองและสังคมได้

สารบัญ

หน้า

รอบด้านงานสภา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิรูปประเทศไทย 1
เรียบเรียงโดย จันทมร สีหาบุญลี

บทความวิจัย

การสร้างเสริมสุขภาพของคนเมือง 4
เรียบเรียงโดย วิมลรักษ์ ศานติธรรม

งานวิจัยและพัฒนา

จริยธรรมในวิชาชีพครู 8
เรียบเรียงโดย อัญชลี จวงจันทร์

กระบวนทัศน์พัฒนาการสร้างชุมชนและเมืองโดยภาคประชาชน 12
เรียบเรียงโดย จันทมร สีหาบุญลี

บทความที่น่าสนใจ

การปรับตัวของราชการไทยในประชาคมอาเซียน 17
เรียบเรียงโดย ปิยะวรรณ ปานโต

รอบโลกวิจัย

อานุภาพแห่งความรัก 21
เรียบเรียงโดย สิฐสร กระแสร์สุนทร

รอบด้านงานสภา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิรูปประเทศไทย

เรียบเรียงโดย จันทมร สีหาบุญลี

คณะกรรมาธิการวิสามัญการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน สภาปฏิรูปแห่งชาติ มีหน้าที่สนับสนุนการทำงานของคณะกรรมาธิการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ โดยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาดำเนินงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยมีนายประชา เตรัตน์ ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมาธิการ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานไว้ 4 ประการ ได้แก่

1. เสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของการปฏิรูปของประชาชนทุกจังหวัดและชุมชนในท้องถิ่นทั่วประเทศ

2. รวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนทุกภาคส่วนทั่วประเทศ นำเสนอต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติโดยครบถ้วนอย่างเป็นรูปธรรม

3. รวบรวมข้อคิดเห็นจากประชาชนทุกภาคส่วนทั่วประเทศนำเสนอต่อคณะกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญอย่างทันเวลาและตรงประเด็น

4. เสริมสร้างความรักสามัคคีและความเข้าใจในการปฏิรูปที่ตรงกันในทุกภาคส่วนของประเทศ

อย่างไรก็ตาม กรณีการมีส่วนร่วมของประชาชนในความหมายของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการคือ กระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสได้รับรู้ข้อมูล ร่วมแสดงทัศนะ เสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น ร่วมคิดแนวทางในการแก้ปัญหา ฯลฯ ซึ่งภาครัฐควรมีกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมใน 5 ระดับ ได้แก่

1) ระดับให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน (To Inform) ซึ่งต้องเป็นข้อมูลที่เป็นจริง ถูกต้อง ทันสมัย และเป็นข้อมูลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้

2) ระดับการให้คำปรึกษา (To Consult) ซึ่งเป็นการรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากประชาชน

3) ระดับการเข้าไปเกี่ยวข้อง (To Involve) คือ ให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องกับกระบวนการวางแผนและตัดสินใจ

4) ระดับการร่วมมือ (To Collaborate) หมายถึง การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ

5) ระดับการมอบอำนาจการตัดสินใจ (To Empower) ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการเป็นผู้ตัดสินใจ

เมื่อพิจารณาหลักการสร้างการมีส่วนร่วมดังกล่าวแล้ว การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนของคณะกรรมาธิการวิสามัญการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จึงเป็นการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับที่ 1 และระดับที่ 2 ซึ่งในทางปฏิบัติได้มีการกำหนดภารกิจหลักของคณะกรรมาธิการวิสามัญฯ เป็น 2 ประการคือ

1. การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อจะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกระบวนการออกแบบการปฏิรูปประเทศไทยของสภาปฏิรูปแห่งชาติ ซึ่งภารกิจดังกล่าวจะเกิดขึ้นจากการที่แต่ละจังหวัดจัดกระบวนการที่นำประชาชนทุกภาคส่วนในระดับจังหวัด อำเภอและชุมชน ให้เข้ามาแสดงความคิดเห็นและเข้าร่วมหรือเป็นผู้มีส่วนในการผลักดันในการปฏิรูปด้านต่าง ๆ

2. การเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เป็นการจัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นโดยส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชนและกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ทั่วประเทศ มาพิจารณาประกอบการกำหนดแนวทางหรือกฎหมายที่จำเป็นในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศไทย

นอกจากนี้ มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการเพื่อสนับสนุนงานการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จำนวน 5 คณะคือ คณะอนุกรรมาธิการสังเคราะห์ประเด็นการปฏิรูป คณะอนุกรรมาธิการรณรงค์ทางสังคมและกลุ่มเป้าหมาย คณะอนุกรรมาธิการสื่อสารสาธารณะเพื่อการมีส่วนร่วมปฏิรูปประเทศไทย คณะอนุกรรมาธิการการมีส่วนร่วมปฏิบัติเชิงประเด็นขององค์กรที่สำคัญ และคณะอนุกรรมาธิการประสานภารกิจ ติดตาม สนับสนุนและรวบรวมข้อเสนอการปฏิรูป ทั้งได้กำหนดกรอบกิจกรรมในการดำเนินงานเป็น 6 แผนงาน ได้แก่

1) กิจกรรมและเวทีการมีส่วนร่วมเชิงพื้นที่

2) กิจกรรมและเวทีการมีส่วนร่วมในเครือข่ายเชิงประเด็นในการปฏิรูป

3) กิจกรรมเครือข่ายการสื่อสารสาธารณะเพื่อการรับรู้และความเข้าใจ

4) กิจกรรมการรณรงค์ทางสังคมในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อการเข้าถึงกลุ่มประชาชนเฉพาะต่าง ๆ

5) การรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นและสังเคราะห์ประเด็นการปฏิรูป

6) งานประสานกิจการภายในทั้งระบบเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนของคณะอนุกรรมาธิการการมีส่วนร่วมทุกคณะและสภาปฏิรูปแห่งชาติ

ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการวิสามัญการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ได้มีการจัดทำแผนงานสนับสนุนกิจกรรมการมีส่วนร่วมของจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมและกระบวนการมีส่วนร่วมในพื้นที่จังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมเวทีการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นในพื้นที่ เพื่อนำเสนอคณะอนุกรรมาธิการการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นประจำจังหวัด ซึ่งได้ดำเนินการในกลุ่มจังหวัด รวม 13 เขตตามภูมิภาคต่าง ๆ จากการเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการที่ได้ดำเนินการจัดเวทีประชาเสวนาหาทางออกประเทศสานพลังประชาชนเพื่อปฏิรูปประเทศ ตามภูมิภาคทั่วประเทศ โดยเริ่มมาตั้งแต่เดือนมกราคม และเสร็จสิ้นเมื่อปลายเดือนเมษายน 2558 ซึ่งพบว่าการจัดเวทีดังกล่าวได้รับการตอบรับเข้าร่วมจากประชาชนอย่างมาก นอกจากนี้ ประชาชนได้ให้ความคิดเห็นถึงภาพอนาคตที่พึงปรารถนาร่วมกัน สรุปสาระสำคัญได้ 4 ประการ ได้แก่

1) การเมืองไทยใสสะอาดปราศจากการทุจริต

2) ปฏิรูปการศึกษา

3) การสร้างความปรองดองในการปฏิรูปประเทศ

4) การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ

ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการรวบรวมและประมวลผลข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ของประชาชนทั้งหมดนำเสนอต่อสภาปฏิรูปแห่งชาติต่อไป

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมาธิการวิสามัญการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน. (2557). สืบค้น 10 เมษายน 2558. จาก www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/peopleidea/committee_list.php.

คณะกรรมาธิการวิสามัญการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน. (2558). สืบค้น 10 เมษายน 2558. จาก www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/peopleidea/ert_dl_linl.php?nid=52&filename=index

บทความวิจัย

การสร้างเสริมสุขภาพของคนเมือง

เรียบเรียงโดย วิมลรักษ์ ศานติธรรม

การสร้างเสริมสุขภาพ (Health Promotion) หมายถึง กระบวนการส่งเสริมให้ประชาชนเพิ่มสมรรถนะในการควบคุม และปรับปรุงสุขภาพของตนเองในการบรรลุซึ่งสุขภาวะอันสมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม ทัศนะนี้ถูกพัฒนามาจากแนวคิดสุขภาพที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลสามารถจัดการในสองรูปแบบ รูปแบบที่หนึ่งคือ การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลตระหนักถึงความต้องการและสามารถทำให้ความต้องการสัมฤทธิผลได้ และในอีกรูปแบบหนึ่ง คือ การที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลสามารถปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมหรือไม่ก็ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ดังนั้น สุขภาพจึงถูกมองว่าเป็นแหล่งประโยชน์ของการดำเนินชีวิตประจำวัน แต่ไม่ใช่วัตถุประสงค์ของการดำเนินชีวิต สุขภาพเป็นแนวคิดด้านบวกที่เน้นที่ทรัพยากรด้านบุคคล และสังคม เช่นเดียวกับแหล่งประโยชน์ทางกายภาพ

องค์การอนามัยโลกได้กำหนดให้ปี 2553 เป็นปีแห่ง “ความเป็นเมืองและสุขภาพ” เนื่องจากประชากรทั่วโลกมีแนวโน้มที่จะเข้ามาอยู่ในเขตเมืองเพิ่มขึ้น ทำให้มีผลกระทบต่อวิถีชีวิต พฤติกรรม และภาวะสุขภาพ จากสภาพสังคมปัจจุบัน การดำเนินชีวิตในแต่ละวันนั้นค่อนข้างรีบเร่ง มีการแข่งขันสูง โดยเฉพาะกลุ่มคนเมืองในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ต้องออกไปทำงานในสภาวะที่กดดัน ทำให้สภาพร่างกายและจิตใจย่ำแย่ไม่ค่อยมีความสุข จึงทำให้กลุ่มคนเมือง มีโอกาสได้รับความเสี่ยงที่จะเจ็บป่วยเป็นโรคต่าง ๆ การกระตุ้นให้ผู้บริหารเมืองทั่วโลกได้ตระหนักถึงการพัฒนาและแก้ไขปัญหาสุขภาพของประชาชนในเขตเมือง เป็นสิ่งที่องค์การอนามัยโลกได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ดังนั้น จึงมีงานวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพของคนเมือง ซึ่งได้ทำการศึกษาวิจัยไว้พอสรุปได้ ดังนี้

มงคล การุณงามพรรณ และคณะ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง **พฤติกรรมสุขภาพและภาวะสุขภาพของคนทำงานในสถานประกอบการเขตเมืองใหญ่ : กรณีศึกษาพื้นที่เขตสาทร กรุงเทพมหานคร** พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้หญิงมากสุด โดยอยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (21-40 ปี) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี พักอาศัยนอกเขตสาทร มีลักษณะการทำงานที่มีการเคลื่อนไหวเดินไปมาบ้างเล็กน้อย โดยพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่และไม่ดื่มสุรา พฤติกรรมการดูแลสุขภาพพบว่า ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ด้านการพัฒนาจิตวิญญาณ ด้านการจัดการกับความเครียด ด้านโภชนาการและด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพ มีคะแนนอยู่ในระดับดี ส่วนพฤติกรรมสุขภาพด้านการออกกำลังกายมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนมากไม่สามารถออกกำลังกายตามแผนได้อย่างสม่ำเสมอ คณะผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าควรมีการจัดกิจกรรมให้ข้อมูลความรู้และทักษะแก่กลุ่มตัวอย่างเพื่อให้เกิดความตระหนักและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพไปสู่การมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี เช่น การออกกำลังกาย การดูแลตนเองด้านสุขภาพ และการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพ ดังนั้น จึงควรทำการศึกษาวิจัยเนื้อหาแนวทางในการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพในสถานประกอบการ

ทวีฤทธิ์ มานวกุล และคณะ (2550) ได้นำเสนอรายงานเรื่อง **ปัญหาการสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนในชุมชนเมือง** ซึ่งพบว่า ปัญหาสุขภาพที่สำคัญของประชาชนชุมชนเมือง กรุงเทพมหานคร ได้แก่

1) โรคที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินหายใจ

2) กลุ่มโรคไม่ติดต่อ เช่น โรคหัวใจและหลอดเลือด ความดันโลหิตสูง เบาหวาน มะเร็ง อุบัติเหตุและความเครียด

3) กลุ่มโรคติดต่อ เช่น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ วัณโรค

4) ปัญหาทางสังคมที่เกี่ยวกับสุขภาพ เช่น ความรุนแรงในครอบครัว การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ การทำแท้ง

5) ปัญหาที่เกิดจากการมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ เช่น ภาวะทุพโภชนา การไม่มีเวลาออกกำลังกาย การพักผ่อนไม่เพียงพอ การดื่มสุรา และการใช้สารเสพติด

ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ด้วยการสร้างพฤติกรรมการเสริมสร้างสุขภาพให้กับประชาชนในเขตเมือง และได้เสนอทางแก้ปัญหา ตามแนวสุขบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการ หรือข้อกำหนดที่ประชาชนทุกคนควรปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเป็นสุขนิสัย เพื่อให้มีสุขภาพดีทั้งร่างกาย จิตใจ จิตวิญญาณและสังคม ซึ่งได้แก่

1) การดูแลรักษาร่างกายและของใช้ให้สะอาด

2) รักษาฟันให้แข็งแรงและแปรงฟันทุกวันอย่างต่อถูกต้อง

3) ล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหารและหลังการขับถ่าย

4) กินอาหารสุก สะอาด ปราศจากสารอันตรายและหลีกเลี่ยงอาหารรสจัด สีฉูดฉาด

5) งดบุหรี่ สุรา สารเสพติด การพนัน และการสำส่อนทางเพศ

6) สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้อบอุ่น

7) ป้องกันอุบัติเหตุด้วยการไม่ประมาท

8) ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และตรวจสุขภาพประจำปี

9) ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ

10) มีสำนึกต่อส่วนรวม ร่วมสร้างสรรค์สังคม

ปังปอนด์ รักอำนวยกิจ และพิริยะ ผลพิรุฬห์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง **ความสุขกายสบายใจของคนเมือง** พบว่า หากมีการควบคุมปัญหาอื่น ๆ แล้ว รายได้ไม่มีผลกระทบต่อความสุขของคนไทยอย่างมีนัยสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นคนเมืองหรือคนชนบท และหากจะเน้นประเด็นความสุขของคนเมือง พบว่า การเป็นคนเมืองส่งผลกระทบต่อความรู้สึกสบายใจของผู้ที่อยู่อาศัยในเชิงลบ แต่ไม่มีผลต่อโอกาสในการเจ็บป่วย ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า คนเมืองมีความสบายกายเท่ากับคนชนบทแต่มีความสบายใจน้อยกว่า ซึ่งความไม่สบายใจของคนเมืองอาจเกิดจากปัญหาความแออัดและการแข่งขัน นอกจากนี้ยังพบว่า คนเมืองมีความพึงพอใจในชีวิตน้อยกว่าคนชนบท ซึ่งสาเหตุนี้อาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลลบต่อความสบายใจของคนเมืองก็เป็นได้ แต่ถึงแม้จะมีความไม่สบายใจและความพึงพอใจที่น้อยกว่าคนในชนบท แต่คนเมืองมีระดับความสุขใกล้เคียงกับคนชนบท และในผลงานวิจัยนี้ยังชี้ให้เห็นว่า เพศชายมีโอกาสที่จะเจ็บป่วยต่ำกว่าเพศหญิง ในขณะที่เพศหญิงและเพศชายมีความสุขความพึงพอใจในชีวิตและความสบายใจในระดับที่ใกล้เคียงกันและถึงแม้ว่าอายุจะมีผลต่อโอกาสเสี่ยงในการเจ็บป่วย แต่อายุก็ยังไม่มีผลต่อความสุขของผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน ทั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสุขสบายใจที่มีนัยสำคัญที่น่าสนใจ คือ ปัจจัยทางด้านสถานภาพสมรส ซึ่งผลการวิจัยพบว่า คนที่เป็นโสดกับคนที่สมรสและอยู่ด้วยกัน ไม่มีความแตกต่างกันทางด้านความสุขสบายทางใจ แต่บุคคลที่สมรสแต่แยกกันอยู่ กลับมีความพึงพอใจในชีวิต ความสบายใจ และระดับความสุขน้อยกว่าคนโสดและผู้ที่สมรสและอยู่ด้วยกัน โดยผู้ที่เป็นหม้ายจะมีความสบายใจน้อยกว่าบุคคลที่มีสถานภาพสมรส คณะผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดทำปัจจัยพื้นฐาน เช่น สนับสนุนการศึกษา การให้โอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง การพัฒนาการสาธารณสุขให้ได้คุณภาพทั้งการรักษาทางกายและการรักษาทางจิต การพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมล้วนแล้วแต่เป็นแนวทางที่สำคัญที่รัฐจะทำหน้าที่ในการยกระดับมาตรฐานการครองชีพ อันจะนำมาสู่ระดับความสุขที่เพิ่มขึ้นของคนในสังคมได้อย่างยั่งยืน

ผลการวิจัยโดยสรุปในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาด้านสุขภาพและความสุขของคนเมืองจะประกอบด้วย

1) พฤติกรรมสุขภาพของคนเมืองในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมที่ไม่ค่อยออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

2) โรคที่สำคัญของประชาชนชุมชนเมือง คือ โรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ รวมทั้งในกลุ่มโรคไม่ติดต่อ เช่น โรคหัวใจและหลอดเลือด ความดันโลหิตสูง เบาหวาน มะเร็ง อุบัติเหตุและความเครียด และกลุ่มโรคติดต่อ เช่น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ วัณโรค

3) ความสุขกายของคนเมืองมีเท่ากับคนชนบท แต่มีความสบายใจน้อยกว่าคนชนบท ซึ่งอาจเกิดจากปัญหาความแออัดและการแข่งขัน

ส่วนข้อเสนอแนะในการสร้างเสริมสุขภาพของคนเมือง คือ

1) ควรมีการจัดกิจกรรมให้ข้อมูลความรู้และทักษะแก่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เกิดความตระหนักและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพไปสู่การมีพฤติกรรมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี เช่น การออกกำลังกาย การดูแลตัวเองด้วยสุขภาพและการรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพ

2) เสริมสร้างสุขภาพตามแนวสุขบัญญัติแห่งชาติ 10 ประการ คือ

(1) การดูแลรักษาร่างกายและของใช้ให้สะอาด
(2) รักษาฟันให้แข็งแรงและแปรงฟันทุกวันอย่างต่อถูกต้อง

(3) ล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหารและหลังการขับถ่าย
(4) กินอาหารสุก สะอาด ปราศจากสารอันตรายและหลีกเลี่ยงอาหารรสจัด สีฉูดฉาด
(5) งดบุหรี่ สุรา สารเสพติด การพนัน และการสำส่อนทางเพศ
(6) สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้อบอุ่น
(7) ป้องกันอุบัติเหตุด้วยการไม่ประมาท
(8) ออกกำลังกายสม่ำเสมอ และตรวจสุขภาพประจำปี
(9) ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ
(10) มีสำนึกต่อส่วนรวม ร่วมสร้างสรรค์สังคม

3) ให้มีการจัดทำปัจจัยพื้นฐาน เช่น สนับสนุนการศึกษาการให้โอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง การพัฒนาการสาธารณสุขให้ได้คุณภาพ ทั้งการรักษาทางกายและการรักษาทางจิต การพัฒนาระบบสวัสดิการสังคม

การสร้างเสริมสุขภาพเป็นกิจกรรมที่ต้องการความร่วมแรงร่วมใจของทุกฝ่าย เพื่อให้เข้าถึงสุขภาวะ โดยในส่วนของหน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบสำคัญในการดำเนินการให้ประชาชนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ อีกทั้งมีบทบาทในการเอื้ออำนวยให้ประชาชนสามารถเลือกทางเลือก ส่งผลต่อสุขภาพได้สะดวกขึ้นผ่านการดำเนินการทางนโยบายสาธารณะ ขณะเดียวกันผู้ให้การสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพในภาครัฐเองต้องตระหนักถึงบทบาทอิสระของการดำเนินการเพื่อสุขภาพ เช่น การเคลื่อนไหวทางสังคม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การดูแลตนเองและความต้องการความร่วมมืออย่างต่อเนื่องจากสาธารณะในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสุขภาพ

เอกสารอ้างอิง

ทวีฤทธิ์ มานวกุล และคณะ. (2550). ***ปัญหาการสร้างเสริมสุขภาพของประชาชนในชุมชนเมือง.*** สืบค้น 2 เมษายน 2558 จาก www://taweerit.com/temp/health.doc

ปังปอนด์ รักอำนวยกิจ และพิริยะ ผลพิรุฬห์. (2550). ***ความสุขกายสบายใจของคนเมือง.*** นครปฐม : สำนักพิมพ์ประชากรและสังคม.

มงคล การุณงามพรรณ และคณะ. (2555). ***พฤติกรรมสุขภาพและภาวะสุขภาพของคนทำงานสถานประกอบการเขตเมืองใหญ่ : กรณีศึกษาพื้นที่เขตสาทร กรุงเทพมหานคร.*** วิทยาลัยพยาบาลสงขลานครินทร์ ปีที่ 32 ฉบับที่ 3 กันยายน–ธันวาคม 2555, (น.51–62).

สินศักดิ์ชนม์ อุ่นพรมมี. (2556). ***พัฒนาการสำคัญของการสร้างเสริมสุขภาพ.*** กรุงเทพฯ : บริษัท ธนาเพรส จำกัด.

งานวิจัยและพัฒนา

จริยธรรมในวิชาชีพครู

เรียบเรียงโดย อัญชลี จวงจันทร์

วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง และได้รับการยอมรับจากสังคมว่ามีหน้าที่สำคัญ คือ การอบรมสั่งสอน ฝึกฝนศิษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์พร้อม กล่าวคือ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อสังคม มีวินัยในตนเองและต่อบุคคลอื่น

อย่างไรก็ตาม จากสภาพสังคมปัจจุบันท่ามกลางความเจริญอย่างสูงในด้านวัตถุและเทคโนโลยี ทำให้สถานภาพของครูมีความเปลี่ยนแปลง โดยมีแนวโน้มไปในทิศทางที่ไม่พึงประสงค์ในด้านอุดมการณ์และพฤติกรรมของความเป็นครู โดยสถานภาพของครูได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากโดยมีกระแสข่าวเกิดขึ้นในเชิงลบกับครูมากมายและมีแนวโน้มกระทำผิดมากขึ้นทุกวัน เช่น การลงโทษเด็กด้วยความรุนแรง การกลั่นแกล้งเด็กในเรื่องผลการเรียน การสั่งให้เด็กทำตามโดยเอาเกรดมาเป็นตัวบังคับ หรือแม้แต่การกระทำผิดทางเพศต่อเด็ก จนถึงการกระทำรุนแรงกับเด็กในรูปแบบต่าง ๆ นอกจากนี้ยังรวมถึงครูประเภทที่ทิ้งการสอนไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ จึงเป็นความบกพร่องทางคุณธรรม จริยธรรม และเป็นวิกฤติทางจริยธรรมในวิชาชีพครู

ธัญลักษณ์ รุจิภักดิ์ และคณะ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จริยธรรมในวิชาชีพครู โดยศึกษาสภาพปัญหาในการปฏิบัติตามพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู และกำหนดมาตรการในการส่งเสริมการปฏิบัติตามพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู รวมทั้งแนวทางในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจริยธรรมของครูในสถานศึกษาของไทย เพื่อให้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาแนวทางปฏิบัติตามพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของวิชาชีพครู และความตระหนักต่อการปฏิบัติตามแบบแผนพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของวิชาชีพครู

2. สำรวจสภาพปัญหาในการปฏิบัติตามพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของวิชาชีพครู

3. ศึกษาแนวทางในการพัฒนามาตรการในการส่งเสริมการปฏิบัติตามจริยธรรมของวิชาชีพครู

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก การสนทนากลุ่ม และการจัดประชุมสัมมนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยมี 4 กลุ่มดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 คือ ครูระดับปฏิบัติการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดชลบุรี และกรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,017 คน จากทั้งหมด 26 โรงเรียน

กลุ่มที่ 2 คือ ผู้บริหารในสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารจากโรงเรียนที่ทำการสำรวจรวมทั้งหมด 25 คน

กลุ่มที่ 3 คือ กลุ่มผู้ปกครองนักเรียนทั้งหมด 5 กลุ่ม ซึ่งเป็นตัวแทนของแต่ละภาคโดยการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มละ 5–6 คน รวมทั้งหมด 26 คน

กลุ่มที่ 4 คือ กลุ่มนักวิชาการ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาจริยธรรมวิชาชีพครู เช่น ผู้บริหารโรงเรียน นักวิชาการในเขตกรุงเทพมหานคร และนักวิชาการในกระทรวงศึกษาธิการ

ผลการวิจัย

1. ด้านสภาพการรับรู้ประมวลจริยธรรมวิชาชีพ พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความรู้ในประมวลจริยธรรมวิชาชีพครู แต่มีครูส่วนหนึ่งซึ่งไม่เคยรับรู้เรื่องประมวลวิชาชีพครู 5 ด้าน ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบอาชีพและจรรยาบรรณต่อสังคมมาก่อน และเมื่อพิจารณาเจตคติในเรื่องความตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพ พบว่าครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งจรรยาบรรณต่อวิชาชีพที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพมากที่สุด รองลงมาคือ จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม นอกจากนั้นยังพบว่า ครูผู้หญิงจะมีความตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพมากกว่าครูผู้ชาย และครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี จะมีความตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป

2. ด้านสภาพปัญหาจริยธรรมครู พบว่า พฤติกรรมผิดจริยธรรมของครูจำแนกได้ 2 ประเด็น ได้แก่ การครองตนกับการครองงาน ปัญหาจริยธรรมด้านการครองตน ได้แก่ ประพฤติตัวไม่เหมาะสม เช่น เล่นการพนัน ติดสุรา แต่งกายและการวางตัวไม่เหมาะสม การลงโทษเกินกว่าเหตุ และในเรื่องการครองงาน พบว่า ครูทุ่มเทเวลาสอนให้กับการสอนพิเศษมากกว่าการสอนในห้องเรียน

3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติในเรื่องความตระหนักต่อจรรยาบรรณในวิชาชีพ และความสอดคล้องต่อแนวทางปฏิบัติเชิงจริยธรรม พบว่า เจตคติในเรื่องความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพมีความสัมพันธ์กันกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพพบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก และเป็นความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงคือ ถ้าบุคคลมีความตระหนักต่อจรรยาบรรณด้านหนึ่งด้านใด จะส่งผลต่อด้านอื่นด้วย และครูที่มีความตระหนักในจรรยาบรรณต่อตนเองสูงจะมีความตระหนักต่อจรรยาบรรณด้านวิชาชีพและสังคมสูงด้วยเช่นกัน

4. ด้านแนวทางการปฏิบัติตามจริยธรรมวิชาชีพ พบว่า ครูเพศชายและเพศหญิงมีความตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพและจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการที่แตกต่างกัน โดยที่เพศหญิงจะมีความตระหนักในจริยธรรมด้านดังกล่าวมากกว่าเพศชาย เมื่อพิจารณาด้านประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับความตระหนักต่อจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 5 ด้าน และระดับความสอดคล้องของการปฏิบัติตามจริยธรรมวิชาชีพ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างกลุ่มประสบการณ์ในการทำงานกับจรรยาบรรณในแต่ละด้านแล้วพบว่า ด้านความตระหนักในจรรยาบรรณต่อตนเองนั้น ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี จะมีความตระหนักในเรื่องดังกล่าวน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี

5. ด้านความตระหนักต่อจรรยาบรรณในวิชาชีพ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 10 ปี จะมีระดับความตระหนักน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ส่วนครูที่มีประสบการณ์ทำงานในกลุ่มตั้งแต่ 10 ขึ้นไป จะไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องความตระหนักต่อจรรยาบรรณในวิชาชีพ และเมื่อพิจารณาความตระหนักในจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการหรือนักเรียน พบว่า กลุ่มครูที่มีอายุการทำงานต่ำกว่า 10 ปี จะมีความตระหนักในจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการน้อยกว่ากลุ่มครูที่มีอายุการทำงานตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป และในด้านความตระหนักในจรรยาบรรณต่อสังคมพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี มีความตระหนักในจรรยาบรรณต่อสังคมน้อยกว่าครูที่มีประสบการณ์ทำงาน ตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป

6. ด้านความแตกต่างของกลุ่มประสบการณ์ในการทำงานกับระดับความสอดคล้องของแนวทางปฏิบัติตามพฤติกรรมเชิงจริยธรรม พบว่า กลุ่มครูที่มีอายุการทำงานต่ำกว่า 10 ปี จะมีแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมน้อยกว่าครูที่มีอายุการทำงานตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ส่วนครูที่มีอายุการทำงานระหว่าง 11–20 ปีนั้น ไม่มีความแตกต่างกันนอกจากนี้ยังพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานช่วง 11–20 ปีนั้นจะมีแนวทางการปฏิบัติตนที่สอดคล้องกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมน้อยกว่าครูที่มีอายุการทำงานตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป

7. ด้านสภาพปัญหาพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู พบว่า ปัญหาที่พบอยู่ในทุกจังหวัดที่เห็นอย่างเป็นรูปธรรม คือ ครูเล่นการพนัน ติดสุรา แต่งกายและวางตัวไม่เหมาะสม หรือครูสตรีนุ่งกระโปรงสั้นมากเกินไป นอกจากนี้ครูที่อายุหรือวัยใกล้เคียงกับนักเรียน วางตัวใกล้ชิดเกินขอบเขตจนนำไปสู่ปัญหาชู้สาว การใช้คำพูดที่รุนแรง

8. ด้านปัญหาจริยธรรมครู พบว่า ระบบการบริหารงานด้านการศึกษา ยังยึดติดอยู่กับระบบอุปถัมภ์เส้นสายพรรคพวก ตลอดจนฝ่ายการเมืองเข้ามาแทรกแซง เช่น การบรรจุครูไม่ตรงกับสายงาน การใช้เงินวิ่งเต้นโยกย้ายของครู/ผู้บริหาร

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

1. ควรมีการตรวจสอบพฤติกรรมเชิงจริยธรรม จรรยาบรรณของครูเป็นรายบุคคล โดยการตรวจสอบแบบมีส่วนร่วมจากหลายฝ่าย เช่น ผู้บริหาร ครูด้วยกัน ผู้ปกครอง ชุมชน

2. กระบวนการรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับจรรยาบรรณของครู การตั้งคณะกรรมการสอบสวนการลงโทษ ต้องรวดเร็ว ยุติธรรม และปราศจากระบบอุปถัมภ์

3. ก่อนที่ครูจะเข้าทำหน้าที่ควรมีการปฐมนิเทศ เพื่อให้ได้ทราบจริยธรรม และจรรยาบรรณของครูอย่างชัดเจน แนวปฏิบัติตามระเบียบจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2550 ตลอดจนการมีระบบตรวจสอบคุณภาพการสอนของครู

4. การประเมินการสอน พฤติกรรมเชิงจริยธรรม จรรยาบรรณ ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการสอน รวมทั้งบุคลิกภาพ อารมณ์ การอบรมสั่งสอนเพื่อจะเป็นการสะท้อนโดยตรงจากนักเรียน และครูด้วยกันควรจะมีการประเมินกันเอง

เอกสารอ้างอิง

ธัญลักษณ์ รุจิภักดิ์ และคณะ. (2557). **จริยธรรมในวิชาชีพครู.** รายงานวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

งานวิจัยและพัฒนา

กระบวนทัศน์พัฒนาการสร้างชุมชนและเมืองโดยภาคประชาชน

เรียบเรียงโดย...จันทมร สีหาบุญลี

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีหน้าที่โดยตรงในการนำนโยบายการกระจายอำนาจมาบริหารตามแนวคิดการปกครองตนเองของท้องถิ่น ซึ่งให้สิทธิประชาชนในท้องถิ่นทำการบริหารจัดการเรื่องสาธารณะด้วยตนเอง โดยผ่านการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นเข่ามาบริหารจัดการแทนประชาชน ขณะเดียวกันประชาชนก็มีหน้าที่จ่ายภาษีท้องถิ่นให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อดำเนินการใช้จ่ายในการบริการสาธารณะและการจัดการของท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชนสูงสุด อปท. และประชาชนควรมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจกำกับดูแล โดยประชาชนมีโอกาสผลักดันโครงการต่าง ๆ ร่วมกับ อปท. แต่อย่างไรก็ตาม รูปแบบการทำงานของภาคประชาชนที่มีการขับเคลื่อนเป็นผลสำเร็จเป็นงานที่ทำเฉพาะกลุ่มผู้มีรายไดน้อย หรือกลุ่มผู้ยากไรต่อการแก้ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย การจัดการด้านการศึกษา การพัฒนาสวัสดิการและสุขลักษณะ รวมถึงบริการสาธารณะต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของ อปท. ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 ซึ่งระบุการกำหนดอำนาจและหน้าที่การจัดระบบการบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล อาทิ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด การจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น การผังเมือง และกิจการอื่นใดที่เป็นประโยชนของประชาชนท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด เป็นต้น

งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นสร้างกระบวนการทางความคิดในส่วนของภาคประชาชน (Thinking paradigm) มากกว่าการสร้าง/พัฒนาโครงการ ซึ่งจะชี้ให้เห็นถึงกระบวนการทำงานก่อนเกิดผลผลิต โดยให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจต่อเมืองและมีความตระหนักของประชาชนทุกกลุม แม้ไมสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนพัฒนาเมือง แต่ไมได้หมายความว่าประชาชนหรือสังคมจะต้องแยกออกจากรัฐโดยเด็ดขาด ในทางกลับกันภาคประชาสังคมจะประสบผลสำเร็จได้ต้องมีรัฐบาลที่ดีและส่งเสริมให้เกิดภาคประชาสังคม ทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า “Less Government but More Governance”

การศึกษาความเป็นไปได้ในการริเริ่มโดยภาคประชาชนที่จะสามารถดำเนินการได้เองครั้งนี้มีความพร้อมมากน้อยเพียงใด วิธีการริเริ่มการสร้างเครื่องมือที่ภาคประชาชนสามารถนำไปใช้ให้เกิดความเข้าใจต่อเมืองอย่างง่าย และแนวทางของ อปท. ที่จะสนับสนุนการทำงานของภาคประชาชนได้อย่างไร ควรจะมีปัจจัยร่วมอย่างไร ตลอดจนการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน เป็นต้น การศึกษาจะทำให้เกิดองค์ความรู้ในกระบวนทัศน์พัฒนาต่อการเคลื่อนไหวของภาคประชาชนได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นการศึกษาการเคลื่อนไหวของภาคประชาชนเพื่อค้นหาแนวทางการสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อกระบวนการสร้างสรรค์ชุมชนและเมือง โดยสนับสนุนให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานวางแผนโดยไมแปลกแยกออกจากรัฐ การศึกษามีวัตถุประสงค์ 5 ประการคือ

(1) เพื่อศึกษาทบทวนรูปแบบและโครงสร้างการร่วมมือของภาคประชาชนในการสร้างเมืองและชุมชน โดยผ่านกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น

(2) เพื่อศึกษาประเด็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานและการสร้างเมืองและชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับภาคประชาชนในประเทศไทย

(3) เพื่อสำรวจทัศนคติการปรับเปลี่ยนบทบาทของกลุ่มต่าง ๆ ต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับภาคประชาชนในการสร้างเมืองและชุมชน

(4) เพื่อศึกษาวิธีการสนับสนุนการสร้างพื้นที่ให้ภาคประชาชนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการสร้างเมือง และชุมชนตามความต้องการของประชาชนร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(5) เพื่อเสนอแนะแนวทางการทำงานร่วมกันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับภาคประชาชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจและมุ่งเน้นไปที่ข้อเท็จจริงของการสร้างชุมชนและเมืองโดยภาคประชาชนในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้ก็ยังคงประกอบด้วยงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผนวกกับงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งประกอบด้วยการศึกษาวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) ได้แก งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของการพัฒนาชุมชน และเมืองในท้องถิ่นโดยการร่วมมือกันของภาคประชาชน ร่วมกับการลงสำรวจพื้นที่โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire Survey) การทดสอบทัศนคติของภาคประชาชนผ่านเกมสถานการณจำลอง เพื่อสร้างความเข้าใจที่ทำให้เกิด

การมีส่วนร่วมอย่างง่าย และนำผลที่ได้จากการดำเนินงานวิจัยนั้น ไปวิเคราะห์หารูปแบบ ปัจจัย รวมทั้งอุปสรรคและปัญหาของการดำเนินงานในชุมชน ตลอดจนหารูปแบบโครงสร้างของการรวมกลุ่มของภาคประชาชน

ผู้วิจัยได้เลือกใช้เครื่องมือที่สอดคล้องกับรูปแบบการทำวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research/ PAR) โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม เพื่อสำรวจทัศนคติของภาคประชาชนต่อการทำงานด้านการพัฒนาเมืองและชุมชน โดยมีกลุ่มตัวอย่างจาก 3 พื้นที่ศึกษา ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสาคร และระยอง ตลอดจนการเก็บรวบรวมในเชิงคุณภาพด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์ผ่านภาพถ่าย (Photo Elicitation Interviewing) เทคนิคการสวมบทบาท (Role Play) ซึ่งได้ถูกรวมอยู่ในรูปแบบของการสร้างเกมสถานการณ์จำลองเมือง (Urban Gaming Simulation) เพื่อศึกษาวิธีการสนับสนุนการสร้างพื้นที่ให้ภาคประชาชนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองและชุมชนร่วมกับท้องถิ่น รวมไปถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อศึกษาประเด็นปัญหา และอุปสรรคต่อการดำเนินงานและการพัฒนาเมืองของหน่วยงานท้องถิ่น ร่วมกับภาคประชาชนในประเทศ

ผลการวิจัย

1. รูปแบบและโครงสร้างการร่วมมือของภาคประชาชนในการสร้างเมืองชุมชนโดยผ่านกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น

การให้ความหมายและโครงสร้างของประชาสังคมโดยอธิบายในเชิง “รูปธรรมของ การเคลื่อนไหว” ของภาคประชาชนในประเทศไทย 2 รูปแบบ คือ (1) รูปแบบแรกเป็นการเคลื่อนไหวโดยการชุมนุมคัดค้าน เดินขบวนปิดถนน ยื่นหนังสือคัดค้าน ฟ้องร้องฯลฯ และ (2) รูปแบบที่สอง เป็นการเคลื่อนไหวโดยการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม เครือข่าย สมัชชา สมาพันธ์ สหพันธ์ มูลนิธิ ประชาคม รวมถึงการรวมกลุ่มขององค์กรภาคประชาชนในประเภทต่าง ๆ ซึ่งรูปแบบและโครงสร้างการร่วมมือของภาคประชาชนในการพัฒนาเมืองและชุมชนในประเทศไทยนั้น มักเป็นการเคลื่อนไหวในระยะสั้น ซึ่งแสดงออกมาได้รูปแบบของการเรียกร้อง มุ่งผลลัพธ์ของการแก้ปัญหาระยะสั้น ตรงกันข้ามกับโครงสร้างการร่วมมือของภาคประชาชนในประเทศญี่ปุ่นที่เป็นการเคลื่อนไหวในระยะยาวในรูปแบบของการทำงานเป็นเครือข่ายที่ผสมผสานการทำงานระหว่างทุกภาค ภาคีมุ่งผลลัพธ์ของการแก้ปัญหาในระยะยาว

2. ปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานและสร้างเมืองและชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับภาคประชาชนในประเทศไทย

การอภิปรายถึงรูปแบบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการทบทวนวรรณกรรมเพิ่มเติม ซึ่งได้ทำการรายงานผลของการดำเนินงานและการพัฒนาเมืองของหน่วยงานท้องถิ่นร่วมกับภาคประชาชนในประเทศไทยที่ยังประสบปัญหาและอุปสรรคของการกระจายข้อมูลข่าวสารที่ไม่ทั่วถึง เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และกล่าวถึงความสำคัญของตัวแทนของกลุ่มประชาชนที่จะเป็นกุญแจหลักในการลดช่องว่างนี้ลงได้ ประกอบกับปัญหาทางด้านความเหมาะสมทางด้านเวลาของกิจกรรมที่ต้องการความมีส่วนร่วม ซึ่งมักถูกกำหนดให้เกิดขึ้นในเวลาราชการแต่ตรงกับเวลาการทำงานของทางภาคประชาชน รวมถึงการเปรียบเทียบการทำงานและปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตเมืองและเขตชนบทที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพที่แตกต่างกันระหว่างสองพื้นที่ โดยในเขตชนบทนั้นถึงแม้จะมีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณและบุคลากร แต่ใน

ขณะเดียวกันในเขตชนบทนั้นมีการกระจายข่าวสารที่ดีและมีข้อจำกัดทางด้านเวลาของการเข้าร่วมกิจกรรมน้อยกว่าเขตเมือง ดังนั้น ความแตกต่างดังกล่าวจึงทำให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับภาคประชาชนนั้นมีประสิทธิภาพใกล้เคียงกันแม้จะประสบปัญหาที่แตกต่างกัน

3. ทัศนคติการปรับเปลี่ยนบทบาทของกลุ่มต่าง ๆ ต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับภาคประชาชนในการสร้างเมืองและชุมชน

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน โดยตัวแปรอิสระส่วนใหญ่มีอิทธิพลต่อระดับการร่วมแสดงความคิดเห็น และระดับการร่วมดำเนินการมากที่สุด รองลงมาคือระดับการร่วมติดตาม ตรวจสอบ และระดับการร่วมพิจารณา และร่วมรับผิดชอบที่มีตัวแปรที่สัมพันธ์กันเพียงหนึ่งตัวแปรเท่ากันตามลำดับ ซึ่งการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นและภาคประชาชนในปัจจุบันส่วนใหญ่ประชาชนจะมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมดำเนินการมากกว่าระดับการมีส่วนร่วมอื่น ๆ เนื่องจากเป็นวิธีการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายที่สุด และอาศัยทักษะน้อยกว่าระดับการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ในกรณีของการร่วมพิจารณา และร่วมรับผิดชอบนั้นประชาชนอาจไม่มีความเข้าใจถึงความสำคัญและลำดับขั้นของการมีส่วนร่วมอย่างถ่องแท้ ทำให้ประชาชนไม่อยากมีส่วนร่วมในระดับนี้ อีกทั้งระดับการร่วมพิจารณายังมีความกำกวมกับระดับการร่วมแสดงความคิดเห็น ซึ่งประชาชนอาจเข้าใจว่าการร่วมแสดงความคิดเห็นนั้นรวมไปถึงการร่วมพิจารณาด้วย นอกจากนี้ ยังสามารถพิสูจน์ให้เห็นได้ว่าลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ (เพศ, อายุ, รายได้) พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเมือง (การได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานท้องถิ่น) และทัศนคติของประชาชน (ความพึงพอใจต่อการทำงานของขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทัศนคติต่อการพัฒนาเมือง ทัศนคติต่อบทบาทของภาคประชาชน) มีอิทธิพลต่อระดับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนอย่างมีระดับนัยสำคัญที่ 0.05

4. วิธีการสนับสนุนการสร้างพื้นที่ให้ภาคประชาชนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการสร้างเมืองและชุมชนตามความต้องการของประชาชนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การสร้างเครื่องมือสำหรับการประชุมโดยใช้เทคนิคต่าง ผนวกกับการใช้เกมสถานการณ์จำลองเมืองสามารถสร้างโอกาสเพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเมืองและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้อยู่อาศัยในชุมชนสามารถเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพในการวางแผนชุมชนด้วยตนเองได้ดีขึ้น ระดับความสามารถในการวางแผนตามลำดับขั้นตอนใน 2 ขั้นแรกนั้นเพิ่มขึ้นในการทำแบบสอบถามหลังการเล่นเกมเมื่อเปรียบเทียบกับแบบสอบถามก่อนการเล่นเกม โดยร้อยละ 25.2 ของระดับความสามารถในการระบุปัญหาของผู้เล่นเพิ่มขึ้นหลังการเล่นเกม และมีแนวโน้มไปในทางเดียวกันคือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 ของระดับความสามารถในการวิเคราะห์ผลกระทบของปัญหา ดังนั้น เครื่องมือที่สร้างขึ้นนั้นสามารถเพิ่มระดับของความเข้าใจของผู้เล่นในทุกขั้นตอนของกระบวนการการวางแผนได้สำเร็จ ประกอบกับการสื่อสารที่เป็นอุปสรรคในการเสนอข้อคิดเห็นในกระบวนการวางแผนนั้นมีน้อย จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมนั้นมากขึ้น นอกจากความเพลิดเพลินที่ได้จากกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว ผลของการวางแผนนั้นเป็นที่พึงพอใจตามความต้องการของชุมชนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมการพัฒนาด้วยการจัดตั้งกลุ่มที่มีความเข้มแข็งและเป็นกลุ่มที่มีเป้าหมายชัดเจนในการเสนอแผนและงบประมาณต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญต่อการทำงานของภาคประชาชนด้วยการจัดตั้งภารกิจการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชนขึ้นอีกหนึ่งกองต่างหากจากโครงสร้างเดิม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมซึ่งต้องอาศัยบุคลากรทางด้านการออกแบบเมือง นักผังเมือง และนักพัฒนาชุมชน

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรสนับสนุนให้มีตัวกลางในการทำงานเพื่อพัฒนาตนเองของชุมชน และตัวกลางควรจะมีสื่อเป็นเครื่องมือ เพื่อให้สามารถลดปัญหาความขัดแย้งโดยพัฒนาการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพ ทั้งระหว่างชุมชนกับชุมชน หรือระหว่างชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ภาคประชาชน

2.1 ควรจะสร้างพันธกิจร่วมกัน (Common Agreement) เนื่องจากในการทำงานในแต่ละกลุ่มจะมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายแตกต่างกัน ดังนั้น การมีพันธกิจร่วมกันจะทำให้มีวัตถุประสงค์ไปในทิศทางเดียวกันได้

2.2 ควรกำหนดเวลาการทำงานของภาคประชาชนให้เหมาะสมตามความต้องการของภาคประชาชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมกับ อปท. ซึ่งส่วนใหญ่จะมีเวลาการทำงานในช่วงเย็นหลังเลิกงาน

3. ที่ปรึกษา หมายถึง นักวิจัย คณาจารย์ในสถาบันการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ตลอดจนผู้มีจิตอาสาทางวิชาการ ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่จะช่วยการทำงานของภาคประชาชนให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญและบทบาทสูง โดยกลุ่มดังกล่าวนี้ควรทำงานไปพร้อม ๆ กับภาคประชาชน โดยการสร้างกรอบความคิด วิเคราะห์ปัญหา สร้างแผนงาน สร้างกลยุทธ์ต่าง ๆ การทำงาน และให้คำปรึกษากระบวนการดำเนินการจัดตั้งองค์กรภาคประชาชนในการดำเนินการวางแผนและพัฒนาเมืองและชุมชน ตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการสร้างพื้นที่ให้ประชาชนได้มีโอกาสทำงานร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามศักยภาพของภาคประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

ฉวีวรรณ เด่นไพบูลย์ และคณะ. (2556). **กระบวนทัศน์พัฒนาการสร้างชุมชนและเมืองโดยภาคประชาชน.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

บทความที่น่าสนใจ

การปรับตัวของราชการไทยในประชาคมอาเซียน

เรียบเรียงโดย ปิยะวรรณ ปานโต

การประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 9 ที่เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อเดือนตุลาคม 2546 ผู้นำอาเซียนได้ร่วมลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord) เพื่อเห็นชอบให้จัดตั้งประชาคมอาเซียน ภายใน พ.ศ. 2563 ซึ่งประกอบด้วย 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ต่อมาในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 12 ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2550 ที่เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จเร็วขึ้นภายใน พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นไปตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity) ที่มีเจตนารมณ์ที่จะเร่งรัดการเชื่อมโยงประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศให้เป็นหนึ่งเดียว ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกฎระเบียบ และด้านประชาชน โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อการสนับสนุนการสร้างประชาคมอาเซียน

อย่างแท้จริง ดังนั้น ในการที่อาเซียนกำลังก้าวไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในสิ้นปี 2558 นี้ จึงเป็นการบูรณาการเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันระหว่างประเทศโดยมีกฎเกณฑ์การดำเนินงานที่ชัดเจนกระแสอาเซียนภิวัฒน์ (ASEANization) จึงขับเคลื่อนให้แต่ละประเทศสมาชิกต่างเตรียมความพร้อมเพื่อแสวงหาโอกาสเชิงบวกและลดผลกระทบเชิงลบจากการเป็นประชาคมอาเซียนให้มากที่สุด

สำหรับประเทศไทยได้มีการเตรียมความพร้อมในหลายภาคส่วนโดยเฉพาะภาครัฐเริ่มที่ระดับนโยบายและยุทธศาสตร์ในฐานะที่เป็นกรอบแผนงานหลัก มีการกำหนดยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้งหมด 8 ยุทธศาสตร์ ครอบคลุมทั้ง 3 เสาหลักของประชาคมอาเซียนคือ 1) การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้า บริการ การค้า และการลงทุน 2) การพัฒนาชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม 3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ 4) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 5) การพัฒนากฎหมาย กฎและระเบียบ 6) การสร้างความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงการเป็นประชาคมอาเซียน 7) การเสริมสร้างความมั่นคง และ 8) การเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อสร้างโอกาสจากอาเซียน ทั้งนี้ โดยมีสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติหรือสภาพัฒน์ (สศช.) เป็นแม่งานหลักในการทำหน้าที่บูรณาการข้อมูลและประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับแผนยุทธศาสตร์ นอกจากนี้ สศช. ยังทำหน้าที่วิเคราะห์ความพร้อมและประเมินศักยภาพของประเทศโดยเปรียบเทียบกับข้อกำหนดต่าง ๆ ของอาเซียนด้วย

การปรับตัวในเชิงกลไกของหน่วยงานภาครัฐที่ทำงานเกี่ยวข้องกับอาเซียน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ ได้แก่

ระดับแรก คือ กลไกในระดับชาติมี “คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ” เป็นกลไกหลักในการกำหนดหรือเสนอแนะเชิงนโยบาย แนวทางและท่าทีของไทยต่อกรอบความร่วมมืออาเซียน รวมทั้งเป็นกลไกในการตัดสินใจประเด็นสำคัญ ๆ เชิงนโยบายร่วมกัน และประสานงานเพื่อเร่งรัดหน่วยราชการต่าง ๆ ในกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียนและยังช่วยให้มีเอกภาพในการส่งเสริมความร่วมมือกันอาเซียนด้วย

คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน ส่วนกรรมการมาจากกระทรวงต่าง ๆ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย โดยมีอธิบดีกรมอาเซียนเป็นเลขานุการรวมทั้งหมด 27 คน นอกจากนี้ กรมอาเซียนยังทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการอาเซียนแห่งชาติ (ASEAN National Secretariat) เพื่อประสานงานและติดตามการดำเนินงานที่เกี่ยวกับอาเซียนประเทศซึ่งมีการจัดตั้งคณะกรรมการย่อยหรืออนุกรรมการเพื่อรับผิดชอบการดำเนินการตามแผนงานจัดตั้งประชาคมอาเซียนทั้ง 3 เสา โดยกระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการและติดตามผลการจัดตั้งประชาคมการเมืองความมั่นคง กระทรวงพาณิชย์รับผิดชอบประชาคมสังคมและวัฒนธรรม

ระดับที่สอง เป็นระดับภายในกระทรวงซึ่งจะเป็นการปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจในการตอบสนองต่อการเป็นประชาคมอาเซียน เริ่มจากสำนักงานปลัดกระทรวงต่าง ๆ ที่มีสำนักงานที่ดูแลด้านกิจการระหว่างประเทศ ในขณะที่บางกระทรวงได้เพิ่มกองอาเซียนที่รับผิดชอบงานด้านอาเซียนโดยตรง เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานนโยบายและแผนกลาโหมของกระทรวงกลาโหม และกระทรวงวัฒนธรรม หรือที่มีแผนจะจัดตั้งขึ้น เช่น กองเกษตรอาเซียนในสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น ขณะที่กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์รับบทบาทเป็นหน่วยงานประสานงาน (ASEAN Economic Community : AEC) ระดับชาติ อีกทั้งยังมีการจัดตั้ง

ศูนย์ประสานงานและบริการข้อมูลประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือศูนย์ AEC ของกระทรวงพาณิชย์ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับ AEC ในแต่ละจังหวัดทั่วประเทศ

การปรับตัวของราชการไทยต่อกระแสประชาคมอาเซียนยังมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบผ่านการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ.2556–2561) ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาระบบราชการว่าด้วยการสร้างความพร้อมของระบบราชการไทยเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน เริ่มตั้งแต่การพัฒนาระบบบริหารงานของหน่วยงานที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ให้มีขีดสมรรถนะและมีศักยภาพ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างและกระบวนงาน บุคลากร กฎ ระเบียบให้สอดคล้องกับบริบทแวดล้อมอาเซียน นอกจากนี้ ยังเน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาครัฐกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นด้วย

สำหรับบทบาทของรัฐสภาไทยที่มีต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น เนื่องจากรัฐสภามีอำนาจหน้าที่ในการตรากฎหมาย การควบคุมบริหารราชการแผ่นดิน และการให้ความเห็นชอบหนังสือสัญญาที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รัฐสภาจึงควรมีการดำเนินงานในประเด็นหลัก ดังนี้

1) การพิจารณาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เช่น การตรากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในด้านการอำนวยความสะดวกด้านการขนส่ง การเคลื่อนย้ายแรงงาน เป็นต้น

2) การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เนื่องจากคณะรัฐมนตรีหรือฝ่ายบริหารมีอำนาจออกกฎหมายลำดับรอง เช่น พระราชกฤษฎีกาหรือกฎกระทรวง รวมทั้งมาตรการทางบริหารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยที่ไม่ต้องมาขอความเห็นชอบจากรัฐสภา เช่น การกำหนดให้สถาบันการศึกษาในกลุ่มอาเซียนเปิดภาคเรียนในเวลาเดียวกัน ดังนั้น รัฐสภาจึงมีอำนาจหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญสำหรับการติดตาม ตรวจสอบหรือควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของฝ่ายบริหาร

3) การให้ความเห็นชอบในการทำหนังสือสัญญาใด ๆ กับนานาประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศ เนื่องจากกลุ่มอาเซียนอาจมีความตกลงทางการค้าหรือการลงทุนกับประเทศใดหรือกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจใดที่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

รัฐสภาไทยในฐานะเป็นหน่วยงานหนึ่งที่สนับสนุนกระบวนการนิติบัญญัติ จึงจำเป็นจะต้องเตรียมความพร้อมในเรื่องของกลไกการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ เช่น การสร้างระบบฐานข้อมูลด้านกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การเตรียมความพร้อมของข้าราชการรัฐสภาให้มีองค์ความรู้ด้านกฎหมายอาเซียน และความสามารถในด้านภาษา เพื่อสนับสนุนภารกิจของสมาชิกรัฐสภาและคณะกรรมาธิการในด้านนิติบัญญัติ และในการขับเคลื่อนประเทศด้านกฎหมายเพื่อการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ภาคราชการไทยตอบรับต่อความท้าทายของประชาคมอาเซียนด้วยการปรับตัวในเชิงยุทธศาสตร์และในเชิงสถาบัน โดยจัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ อันเป็นหน่วยงานกลางระดับชาติเพื่อประสานงานที่เกี่ยวกับนโยบายของไทยต่ออาเซียน ส่วนการปรับตัวเชิงกลไกหน่วยงานระดับกระทรวงและกรมก็มีการเพิ่มบทบาทภารกิจในรูปของกองงานด้านอาเซียน ทั้งนี้ แต่ละกระทรวงจะมีการประสานงานและดำเนินการโดยมีคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติเป็นหน่วยกำกับดูแลระดับนโยบายอีกชั้นหนึ่ง จึงนับว่า ภาคราชการไทยมีการปรับตัวและเตรียมพร้อมต่อการเป็นประชาคมอาเซียนมากทีเดียว

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการต่างประเทศ. **การปรับตัวของราชการไทยในประชาคมอาเซียน.** (28 พฤษภาคม 2557). ไทยรัฐ, น.25.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, คณะทำงานจัดทำฐานข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมข้าราชการรัฐสภาสู่ประชาคมอาเซียน. (2553). **การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน.** กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

รอบโลกวิจัย

อานุภาพแห่งความรัก

เรียบเรียงโดย สิฐสร กระแสร์สุนทร

ความรักระหว่างบุคคลกับบุคคลมีหลากหลายรูปแบบ อาทิ ความรักแบบคู่รักที่เกิดขึ้นระหว่างหนุ่มสาวหรือความรักระหว่างสามีภรรยา ความรักแบบครอบครัวที่เกิดขึ้นระหว่างพ่อแม่และลูก หรือความรักความผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน เป็นต้น โดยนิยามของคำว่า “รัก” มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย เช่น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า “รัก” ไว้ว่า เป็นคำกริยา หมายถึง การมีใจผูกพันด้วยความห่วงใย มีใจผูกพันด้วยความเสน่หา มีใจผูกพันฉันชู้สาว หรือการชอบพอกัน เป็นต้น แต่ตามหลักจิตวิทยาแล้วความรักคืออารมณ์อย่างหนึ่ง อันหมายถึงความรู้สึกของคนเราที่มีอำนาจแรงพอที่จะทำให้คนแสดงจริตหรือกริยาต่าง ๆ ออกมา หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายให้ผู้อื่นได้เห็น ดังนั้นเมื่อคนเราเกิดมีความรักขึ้นมาแล้วก็จะแสดงออกซึ่งความรักออกมาและเป็นเรื่องยากแก่การปกปิดหรือซ่อนเร้น โดยทุกคนคงทราบกันดีแล้ว และต่างก็ต้องเคยผ่านหรือประสบกับตนเองมาบ้างแล้ว เช่น ความรักอันยิ่งใหญ่ของพ่อแม่ที่มีต่อลูก ๆ จะเห็นว่าผู้เป็นพ่อแม่จะแสดงอาการว่าพวกเขานั้นรักลูกมากมายเพียงใด สังเกตได้จากการอบรมเลี้ยงดู การดูแลเอาใจใส่ในทุกเรื่องทุกรายละเอียด และพร้อมที่จะเสียสละสิ่งต่าง ๆ เพื่อลูกได้เสมอ หรือความรักที่เกิดขึ้นระหว่างหนุ่มสาวในช่วงวัยต่าง ๆ ที่แสดงออกให้เห็นมากมาย เช่น การเดินจูงมือกัน การป้อนอาหารให้กันและกัน หรือการกอด การหอมแก้มกัน เป็นต้น จะเห็นได้ว่ามนุษย์เราหากเกิดความรักขึ้นมาแล้ว แม้จะมีอุปสรรคมากมายมากีดขวางก็ตามต่างก็จะพยายามดิ้นรนไปสู่ความปรารถนาของอารมณ์รักให้จงได้

ที่ผ่านมาเหล่านักปรัญชาหลายคนมีความคิดเห็นที่สรุปได้ตรงกันว่า ความรักนั้นเป็นสิ่งที่ลี้ลับยากที่จะศึกษาและสรุปได้ โดยมนุษย์เราไม่อาจให้เหตุผลหรือทำความเข้าใจกับเรื่องดังกล่าวได้อย่างชัดเจน แต่สำหรับเหล่านักจิตวิทยาแล้วความรักก็มิได้เป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือคำอธิบาย และอันที่จริงแล้วความรักยิ่งเป็นสิ่งที่นักจิตวิทยาต่างต้องการศึกษาให้เข้าใจอย่างละเอียดลึกซึ้ง เพราะความรักอาจเป็นได้ทั้งต้นกำเนิดของ

ความสุขอันแสนยิ่งใหญ่ แต่ในบางคราวก็อาจเป็นประกายไฟแห่งโศกนาฏกรรมได้เช่นเดียวกัน ซึ่งสิ่งแรกที่เราต้องรู้เกี่ยวกับความรักและเป็นสิ่งสำคัญที่สุด คือ เราต้องแยกแยะมันออกจากความหลงให้ได้ ที่ผ่านมามีงานวิจัยจากประเทศสหรัฐอเมริกาเรื่องหนึ่งได้เชิญหนุ่มสาวจำนวน 12 คู่ ที่กำลังมีโลกเป็นสีชมพูหรือตกอยู่ในห้วงแห่งความรักใหม่ ๆ มาเข้าเครื่องสแกนสมองเพื่อทำการศึกษาวิจัย โดยให้คู่รักเข้าไปในเครื่องสแกนทีละคน จากนั้นนักวิจัยก็จะฉายภาพต่าง ๆ ให้กลุ่มคนข้างต้นดู เช่น ภาพวิวทิวทัศน์ ภาพการ์ตูน ภาพดาราดัง รวมทั้งภาพคนรักของพวกเขาก็จะถูกปะปนเข้าไปในภาพเหล่านั้นด้วย

สิ่งที่นักวิจัยให้ความสนใจระหว่างการดูภาพของคู่รักข้างต้นก็คือแบบแผนของสมองที่แสดงบนจอมอนิเตอร์ที่ปรากฏขึ้นเมื่อคู่รักเห็นภาพคนรักของพวกเขา แบบแผนของสมองที่แสดงในจอภาพนั้นจะมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจนจากแบบแผนของสมองในขณะที่ดูภาพทั่ว ๆ ไป และที่น่าสนใจที่สุดก็คือแบบแผนของสมองเหล่านั้นกลับไปคล้ายกันกับภาพของแบบแผนของสมองในผู้ป่วยที่เสพติด “โคเคน” ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวสามารถอธิบายได้ด้วยหลักจิตวิทยาเกี่ยวกับความรักระหว่างหนุ่มสาวที่ตามปกติแล้วจะมีด้วยกันอยู่ 3 ระดับ ประกอบด้วย ระดับที่หนึ่ง คือ ความปรารถนา (Lust) ระดับที่สอง คือ ความรู้สึกดึงดูด (Attraction) และระดับที่สาม คือ ความผูกพัน (Attachment) โดยเมื่อมนุษย์เราเกิดความปรารถนาขึ้นร่างกายจะหลั่งฮอร์โมน 2 ชนิดออกมา คือ เทสโทสเตโรน (Testosterone) สำหรับเพศชาย และเอสโตรเจน (Estrogen) สำหรับเพศหญิง โดยฮอร์โมนดังกล่าวจะไปกระตุ้นสารเคมีอีก 4 ชนิดในสมองของมนุษย์ ทั้งนี้สารเคมีที่มีความสำคัญ 2 ชนิดในจำนวนนั้น คือ ฟีโรโมน (Pheromone) ที่จะช่วยกระตุ้นให้ร่างกายเกิดความพร้อมที่จะมีเพศสัมพันธ์ และโดพามีน (Dopamine) ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นความอยากและทำให้เกิดความสุขในเวลาที่อยู่ใกล้กับคนรัก ซึ่งสารโดพามีนนี่เองที่จะหลั่งออกมาอย่างมากมายเมื่อคนเรากำลังเสพยาเสพติด จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้แบบแผนของสมองที่ตรวจพบมีความคล้ายคลึงกันระหว่างคนที่กำลังตกอยู่ในห้วงแห่งความรักกับคนที่ติดยาเสพติด

นอกจากนี้ นักวิจัยยังพบอีกว่าการตอบแบบสอบถามของผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้ง 12 คู่ข้างต้นนั้น ยังมีความคล้ายคลึงกันกับผู้ที่ติดยาเสพติดมาก เช่น เมื่อถามว่า “รู้สึกอย่างไรกับคนรัก” คำตอบที่มักได้รับก็คือ “เราไม่เคยห่างกันเลย” หรือ “เราขาดกันไม่ได้” ทั้งนี้ นักวิจัยสรุปว่าเป็นผลมาจากสารเคมีสำคัญ 2 ชนิดข้างต้นที่จะหลั่งออกมาเมื่อยามได้อยู่ใกล้ชิดกับคนที่เราหลงรักนั่นเองที่ทำให้ร่างกายรู้สึกตื่นเต้นกระชุ่มกระชวย หัวใจเต้นเร็วขึ้น ทานอาหารได้มากขึ้นกว่าคนปกติ ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้จะเป็นอยู่นานไม่เกิน 1–3 ปี และหลายคนมักเรียกภาวะนี้ว่า “ช่วงโปรโมชั่น” พอหลังจากช่วงนี้ผ่านไปแล้ว สิ่งที่ยังคงเหลืออยู่ก็คือความผูกพัน หรือสิ่งที่ทำให้ต้องผูกพัน เช่น ลูกหรือสิ่งอื่น ๆ และที่สำคัญไปกว่านั้นคือในช่วงเวลาที่โลกกำลังเป็นสีชมพูเช่นนี้พฤติกรรมของคู่รักที่แสดงออกมาจะมีลักษณะคล้ายคลึงกับคนเสพยาเสพติด หรือติดยาเสพติดอย่างหนัก กล่าวคือจะรู้สึกกระวนกระวายเมื่อขาดหรืออยู่ห่างคู่รักเป็นระยะเวลานาน เพราะมีความต้องการที่จะได้เขามาไว้ในครอบครอง และไม่อยากให้คนอื่นมาแย่งไป อาการดังกล่าวรวมไปถึงเวลาที่คนเราอกหักด้วย โดยจะมีอาการไม่แตกต่างจากคนที่พยายามจะเลิกยาเสพติดใหม่ ๆ คือ จะมีอาการทุรนทุราย ทานอาหารไม่ลง ร่างกายทรุดโทรม รู้สึกหาความสุขในชีวิตไม่ได้ หรือบางรายที่อาการหนักก็จะรู้สึกว่าไม่อยากมีชีวิตอยู่ต่อไป

ผลของรายงานการวิจัยเรื่องนี้ช่วยชี้ให้เห็นถึงพลังอันมหาศาลของอานุภาพแห่งความรัก ซึ่งในบางโอกาสอาจกลายเป็นอันตรายหรือพิษภัยที่ร้ายแรงได้ หากผู้ที่ตกอยู่ในห้วงแห่งความรักไม่รู้จักควบคุมมันอย่างมีสติก็อาจเป็นสาเหตุให้เกิดเรื่องไม่ดีขึ้นได้ ดังจะเห็นได้จากภาพข่าวที่หลายครั้งมีเหตุปัจจัยหลักมาจากความรักที่มากเกินพอดี จนกลายเป็นความหึงหวง กลายเป็นการทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกัน หรือบาง

เหตุการณ์อาจรุนแรงจนถึงขั้นเกิดการฆาตกรรมตามมา ซึ่งปัจจุบันเริ่มพบเห็นได้บ่อยครั้งมากยิ่งขึ้นตามหน้าหนังสือพิมพ์หรือภาพข่าวที่ปรากฏ เหล่านี้จึงเป็นเครื่องยืนยันที่ช่วยพิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า “ความรัก” นั้นมีอานุภาพและพลังงานมากมายเพียงใดโดยมีพลังทั้งด้านบวกและด้านลบ ด้านบวกมักเกิดขึ้นเมื่อทุกอย่างสมหวังและได้ดั่งใจจึงกลายเป็นพลังที่สร้างแรงผลักดันหรือช่วยส่งเสริมและเป็นกำลังใจให้กับคน ๆ นั้นได้เป็นอย่างดี แต่เมื่อยามผิดหวังความรักไม่สมดั่งใจก็อาจกลายเป็นพลังด้านลบที่ส่งผลเสียต่ออารมณ์ สุขภาพ และร่างกายของคน ๆ นั้นได้เช่นกัน ดังนั้น การจะมีความรักจึงต้องรู้จักใช้สติควบคู่เพื่อคอยควบคุมหรือกำกับพลังแห่งความรักให้ได้ เพราะความรักสามารถทำอะไรให้กับคน ๆ หนึ่งได้มาก จึงจำเป็นต้องคอยเตือนใจตนเองให้ได้อยู่เสมอว่าเราจะรักอย่างมีสติและมีพร้อมด้วยปัญญา จะไม่ติดอยู่ในความหลงใหลไร้สติที่มุ่งคิดแต่จะให้เขากลับมาตอบสนองเราอย่างที่ใจเราต้องการ หากปฏิบัติได้เช่นนี้แล้วทุกคนก็จะมีความสุขกับความรักที่มีอยู่

เอกสารอ้างอิง

ขุนเขา เขจรบุตร. (พฤษภาคม 2556). หลง (ว่าคือ) รัก. **ซีเครท.** 4 (75), 35-37.

ความรัก. สืบค้น 16 กุมภาพันธ์ 2558. จาก http://th.wikipedia.org/wiki/ความรัก.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). “รัก”. ใน **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (น. 938).** กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น

สุธิกา ศรีประพันธ์. **รักอย่างมีสติ.** สืบค้น 17 กุมภาพันธ์ 2558. จาก http://www.hed.go.th/data_center/info_mod/31Jan201157-AttachFileรักอย่างมีสติ.pdf**.**

Love is? ความรัก...คืออะไร. สืบค้น 16 กุมภาพันธ์ 2558. จาก http://www.serra.in.th/loveis/love_is-object.html**.**